

Ключова інформація щодо продовження виплат допомоги для ВПО, а також розширення інструментів підтримки ВПО

Зміст:

1. [Загальна інформація](#)
2. [Фінансова підтримка:](#)
  - [виплати на проживання для ВПО](#)
  - [допомога малозабезпеченим](#)
3. [Соціальні послуги для ВПО](#)
  - [Послуга догляду за дітьми дошкільного віку – Муніципальна няня](#)
  - [Послуги стаціонарного догляду та підтриманого проживання для ВПО з інвалідністю та похилого віку](#)
  - [Про психологічну підтримку ВПО](#)
4. [Про забезпечення житлом](#)

Загальна інформація

Попри складне становище, держава продовжує системно підтримувати тих, хто потребує допомоги.

Виплати для ВПО є **частиною підтримки**, яку забезпечує Уряд з початку війни для внутрішньо переміщених осіб.

Зусилля Уряду і місцевих органів влади зосереджено на вирішенні кількох ключових проблем, з якими стикаються ВПО:

- фінансова підтримка (будь-який ВПО, який щойно перемістився, має право на фінансову підтримку від Уряду на перші 6 місяців, за виключенням тих ВПО, які мають стійкий фінансовий стан і не потребують державної підтримки, можливості якої обмежені).
- підтримка у пошуку роботи; надаючи виплати, ми також стимулюємо ВПО працездатного віку до працевлаштування;
- розвиток послуг догляду за дітьми дошкільного віку та особами з інвалідністю з числа ВПО (щоб працездатні ВПО мали можливість працевлаштуватись і отримувати власні джерела доходів).

На 31.07.2024 р. кількість ВПО, які отримують виплати допомоги на проживання - 1,2 млн осіб

Розмір виплат:

3 тис грн – для осіб з інвалідністю та дітей

2 тис. грн. – для інших осіб

Що стосується фінансової підтримки:

- Виплати на проживання для ВПО** – це кризова виплата українцям, які – через війну – змушені були залишити свої домівки і найбільше потребують підтримки.

Допомога виплачується щомісяця, на кожного члена родини ВПО, з вразливих категорій українців або тим, які мають низькі доходи.

Це, наприклад, можуть бути особи з інвалідністю або сім'ї, в яких середньомісячний сукупний дохід на одну людину не більше 9 444 грн (чотири прожиткових мінімуми для осіб, які втратили працездатність).

Якщо родина з 4-х осіб (батьки та двоє дітей) мають дохід до 37 тис на місяць – вони мають право отримувати виплати на проживання. При цьому сума цих виплат складе **ще + 10 тис. грн** додатково до сімейного бюджету.

У серпні 2024 року сплив термін виплати допомоги на проживання для значної кількості ВПО з найбільш вразливих категорій. Ці внутрішньо переміщені особи отримували виплату щонайменше з липня 2023 року, а більшість з них - вже півтора чи два роки. Тобто держава тривалий час фінансово підтримувала ці родини, щоб вони могли налагодити життя у нових громадах (*деякі родини отримують виплати на проживання з моменту їх введення, тобто третій рік*)

Втім, для продовження підтримки ВПО, які знаходяться у найбільш складних життєвих обставинах, Уряд продовжить ці виплати ще на 6 місяців - тобто до лютого 2025 року. Відповідну постанову Уряду, розроблену Мінсоцполітики, сьогодні було ухвалено на засіданні Кабінету Міністрів.

Відтак, для тих ВПО, у яких в серпні 2024 року мав завершитись період виплат допомоги на проживання, ці виплати будуть продовжені.

Звертаємо увагу також, що ці виплати буде продовжено автоматично, додатково нікуди звертатися НЕ потрібно.

При цьому, для того щоб забезпечити, що ці родини і далі відповідають нормам діючої постанови (чи порядку отримання виплат), держава сама, через управління соціального захисту, протягом місяця перевірить, чи не змінився суттєво фінансово-майновий стан цих родин.

Якщо змін не відбулось – родини будуть отримувати виплати до лютого 2025 року.

Якщо зміни відбулись – і з жовтня 2024 року виплата припиниться.

Таким чином, держава бере на себе весь клопіт щодо перевірки того, чи всі родини, які сьогодні отримують виплату, мають і далі на неї право.

При цьому, самі критерії для отримання права на виплату не змінились: вони залишаються такими ж, якими були при перепризначенні допомог для родин, які звертались із заявами з березня 2024 року.

Звертаємо увагу: якщо людині – з технічних причин – не було продовжено виплату допомоги автоматично, але вона має на неї право, вона може звернутися до органу соціального захисту населення/ЦНАП.

При цьому ми поєднуємо підтримку з інструментами стимулювання ВПО працездатного віку до працевлаштування.

Адже рівень працевлаштування ВПО-отримувачів допомоги протягом двох останніх років залишається дуже низьким.

Тому, за новою заявою, допомога продовжується родинам, у яких працездатні особи стали на облік в центр зайнятості як безробітні, або працевлаштувалися, зареєструвалися як фізична особа-підприємець, розпочали відповідну діяльність/ або отримали допомогу на здобуття економічної самостійності/мікрогрант на створення чи розвиток власного бізнесу/ або отримали ваучер на навчання.

На 31.07.2024 р. серед отримувачів допомоги ВПО (1,2 млн осіб), працездатного віку – **402 тис осіб**.

З ВПО працездатного віку, яких – 1,9 млн осіб, працевлаштовано – **889 тис. осіб (лише 45 %)**.

- Нагадуємо, що окрім виплат на проживання, ВПО **мають право отримувати всі інші виплати**, які забезпечує держава для підтримки своїх громадян у складних життєвих обставинах

(наприклад, виплати для осіб з інвалідністю, житлові субсидії, допомогу малозабезпеченим, допомогу самотнім матерям/батькам тощо)

- Що стосується **Допомоги малозабезпеченим**, ще в січні Уряд прийняв Постанову, яка розширила можливості її призначення **для ВПО**..

Зокрема, раніше допомога малозабезпеченим родинам **не могла призначатися**, якщо

- працездатні особи в сім'ї не працюють
- або за них не сплачувався ЄСВ протягом попередніх 3-х місяців перед зверненням по цю допомогу.

Фактично це робило неможливим отримання такої допомоги родинами ВПО, які втратили роботу через переїзд до іншої громади, а також родинами вимушених українських мігрантів, які повертаються з-за кордону після тривалого перебування там.

Цю ситуацію змінено. **Допомога малозабезпеченим призначається на 6 місяців:**

- для родин, що повернулись в Україну після тривалого (понад 90 днів поспіль) перебування за кордоном, навіть якщо в таких родинах є працездатні непрацюючі особи, які не сплачували ЄСВ.
- для родин внутрішньо переміщених осіб, які, внаслідок переміщення, не працювали або не сплачували ЄСВ.

Водночас, аби сприяти поверненню українців до економічно незалежного і самостійного життя, виплата допомоги для малозабезпечених поєднується з інструментами стимулювання до працевлаштування.

Так, якщо в родині ВПО чи мігрантів, які повертаються, є працездатні особи, які не працюють, після призначення допомоги вони мають протягом 2-х місяців сприяти своїй економічній самостійності - тобто або працевлаштуватись, або стати на облік в Державному центрі зайнятості, аби фахівці Центру допомогли таким особам знайти роботу, чи, за потреби, пройти перенавчання та перекваліфікацію.

Щодо соціальних послуг для ВПО

Про послугу догляду за дітьми дошкільного віку для ВПО

- Послуга “муніципальна няня” — це можливість для батьків найняти няню для догляду за дитиною до трьох років (або у визначених випадках до 6-ти років) та отримати відшкодування за її послуги від держави.

Програма створена у 2019 р, протягом свого існування вона змінювалась, реагуючи на виклики часу. У 2024 році до категорії людей, які можуть скористатися програмою, додалась категорія батьків-ВПО.

Це дозволяє батькам знайти час на перенавчання, працевлаштування та адаптацію. Послугою можуть скористатися ВПО, [які працевлаштовані](#), стоять на обліку в Центрі зайнятості тощо.

Родина, яка має бажання скористатися послугою, може самостійно обрати людину, яка надаватиме послуги няні. А держава - відшкодує вартість надання цих послуг.

Для батьків-ВПО така послуга – це можливість:

- забезпечити няню за рахунок держави
- отримати завдяки няні необхідний час на додатковий заробіток або на емоційне чи фізичне відновлення тощо
- мати гнучкий графік, це дозволяє працювати та виконувати інші обов'язки, знаючи, що твоя дитина під доглядом няні
- кращий захист з боку закону, адже співпраця відбувається за офіційним договором, де обидві сторони зазначають всі вимоги

Призначення послуги НЕ впливає на призначення соціальних виплат родині, всі призначені виплати залишаються.

Оформитися нянею і отримувати кошти за надання послуги няні може знайома чи близька вам людина.

Важливо, що ВПО можуть не лише скористатися послугою няні для догляду за дитиною, а й **працевлаштуватися, завдяки цій програмі.**

Оформившись муніципальною нянею та зареєструвавшись як ФОП чи юрособа, ВПО отримують можливість:

- офіційно працевлаштуватися
- уклавши договори на догляд, наприклад 3-х дітей, отримувати щомісяця більш ніж 20 тис грн. При цьому няня - юрособа, може доглядати до 6-ти дітей
- працюючи за договором "в білу" і сплачуючи офіційно податки, можна претендувати на субсидії і заробляти «страховий стаж». Це особливо важливо для людей передпенсійного віку, які через війну залишились без роботи

"Муніципальна няня" може отримати за кожну дитину по одній мінімальній заробітній платі (встановленій станом на 1 січня відповідного року, тобто 7 100 грн. у 2024 році). Це означає, що за трьох дітей, яких няня може доглядати, вона отримає понад 20 тис. грн.

Категорії дітей, на які поширюється послуга:

- діти до 3 років внутрішньо переміщених осіб (які не мають тяжких хвороб);

- діти до 6 років, які потребують додаткового догляду (раніше входила категорія дітей з тяжкими хворобами лише віком до 3 років);
- діти до 6 років, у кого один з батьків є особою з інвалідністю I чи II групи (раніше - це діти віком до 3 років);
- діти до 6 років, які проживають на територіях, де неможливо забезпечити функціонування закладів дошкільної освіти (наприклад, деякі громади Запорізької, Донецької, Харківської, Херсонської, Сумської та Чернігівської областей)

Про послуги стаціонарного догляду та підтриманого проживання для ВПО з інвалідністю та похилого віку

Завдяки експериментальному проєкту, який реалізує Мінсоцполітики, **ВПО похилого віку та ВПО з інвалідністю**, які залишили свої домівки і потребують догляду, можуть отримати його вчасно і в повному обсязі

Мінсоцполітики розробив механізм їх надання ВПО похилого віку і особам з інвалідністю за принципом „гроші ходять за людиною”.

ВПО з інвалідністю, які потребують догляду, можуть отримати гроші на оплату такого догляду від держави. Гроші держава сплатить організації, яка буде забезпечувати догляд для такої особи - або в форматі стаціонарного догляду (у закладі), або в форматі підтриманого проживання.

ВПО з інвалідністю, яка потребує стаціонарного догляду, зможе отримати фінансування послуги вартістю до 16 185 грн.

Якщо ВПО потребує догляду в форматі підтриманого проживання, держава компенсуватиме до 9 945 грн на місяць.

Алгоритм отримання послуги простий.

Людина, яка потребує послуги підтриманого проживання чи стаціонарного догляду, подає письмову або електронну заяву до органу місцевого самоврядування, за місцем проживання чи за місцем звернення. *Якщо вона не може зробити це самостійно, їй допомагає соціальний менеджер.*

Після укладання договору із надавачем соціальних послуг, людина починає отримувати послугу, а кошти – для сплати за отриману послугу – Фонд соціального захисту осіб з інвалідністю перерахує їй на банківську картку. За послуги людина самостійно розраховується карткою.

Про психологічну підтримку ВПО

Мінсоцполітики також активно допомагає місцевим громадам розвивати послуги психо-соціальної підтримки, які дуже затребувані серед ВПО.

Якщо внутрішньо переміщена особа відчуває, що не може самостійно подолати психо-емоційне напруження та стрес, вона може звернутись по фахову допомогу до Центрів життєстійкості, які наразі активно створюються в українських громадах.

В таких центрах можна отримати індивідуальні чи сімейні консультації з психологом, який допоможе вирішити проблеми; першу психологічну допомогу; консультації з соціальних питань; відвідувати групові заняття із психосоціальної підтримки, а також долучитися до волонтерських ініціатив в громаді.

Уже **200 громад** залучені до Програми. **114 Центрив життєстійкості** у 22 областях працюють завдяки спільним зусиллям Мінсоцполітики, органів місцевого самоврядування та громадського сектору.

Ще про проєкт - <https://www.msp.gov.ua/timeline/Formuvannya-zhittestiykosti-.html>

Про забезпечення житлом

Ми активно працюємо над тим, аби родини ВПО отримали можливість жити в індивідуальному житлі. Така допомога реалізується **через кілька інструментів**, які спрямовані на родини ВПО з різним фінансово-майновим станом.

- Мінсоцполітики розробило (і готує до подання на розгляд Уряду) пілотний проєкт про **надання субсидій на оренду житла для ВПО**.

Субсидії на оренду житла будуть надаватись, з урахуванням рівня доходів родини; того, скільки коштує оренда житла в конкретному регіоні; того, скільки людей входять у склад родини ВПО.

Завдяки цьому інструменту ми плануємо допомогти профінансувати витрати на оренду для тих ВПО, які не можуть самостійно покривати всю вартість оренди.

В рамках пілоту ми будемо застосовувати підхід, коли родина ВПО має витратити на оренду житла не більше 30% сукупних доходів родини. Решту буде покривати держава. Моделюючи цей інструмент, ми орієнтувались на успішні міжнародні практики. При цьому, він має допомогти юридичному оформленню орендних відносин, а відтак - і кращому захисту ВПО від різкої зміни орендних умов.

- Крім того, для тих ВПО, які мають кошти на сплату першого внеску, діє програма **«Оселя»**, що реалізується **Міністерством економіки України** як програма доступного кредитування житла. Вона передбачає отримання кредиту на купівлю квартири, майнових прав на житло, приватного будинку, таунхаусу чи дуплексу під відсоткову ставку від 3% до 7% річних. Пільгові умови -3% доступні визначеному [переліку професій](#). Також є програма Держмолодьжитла, коли ВПО можуть отримати кредити зі ставкою 3% річних строком погашення до 30 років (але не довше, ніж позичальник досягне 65 років).
- Також діє програма **“сВідновлення”**, яка дає змогу ВПО отримувати компенсацію за нерухоме майно, пошкоджене або знищене внаслідок бойових дій, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України.
- Також є програми забезпеченням житла за рахунок бюджету **місцевої влади**. Такі програми вже успішно реалізуються в багатьох містах в умовно безпечних регіонах (Дрогобич, Ковель, Рівне та інші).
- Для ветеранів війни з числа ВПО передбачено державну програму, яка дає змогу отримати грошову компенсацію на придбання житла. Після отримання коштів такі особи самостійно обирають житло, яке бажають придбати. Таке житло може бути, як на вторинному ринку, так і на первинному — за умови, що воно обов’язково введено в експлуатацію.